



E 29/2014

Tekijä(t):
Anne Louhelainen (ps.)

Vastaanottaja(t):
Pohjoismaiden hallitukset

Dnro 14-00305-2

Pohjoismaiden hallituksille

Kirjallinen kysymys omaishoidosta

Omaishoitotyö on usein 24/7 työtä, jossa hoitaja kantaa vastuuta hoidettavan terveydestä ja jaksamisesta. Työssään hän unohtaa usein oman jaksamisensa vaarantaen terveyden ja hyvinvoinnin ennaltaehkäisyä. Ruokavalio ei ole aina riittävän monipuolista. Liikuntaankaan ei ole mahdollisuuksia tai aikaa, sillä hoidettavaa voi olla vaikea saada sijaishoittoon. Valitettavan usein käy niin, että lopulta sekä hoidettava että hoitaja tarvitsevat kunnallisia sosiaali- ja terveystalouksia.

Pohjoismaiden yhteistyö omaishoittoon liittyen on vähäistä. Omaishoitajien täsmällisen määrän luotettava arviointi Pohjoismaissa on vaikeaa joutuen erilaisista määrittely- ja tilastointitavoista. Vähintään viikoittain läheisestään huolehtivia omaishoitajia on kuitenkin arvioitu olevan Euroopassa n. 100–126 miljoonaa.

Sitovia vaativia omaishoitotilanteita on Suomessa noin 60 000 ja kaikkiaan omaishoitajia on noin 300 000. Kunnan kanssa omaishoitotosopimuksen tehneitä omaishoitajia on kuitenkin vain hieman yli 40 000. Jopa 250 000 omaishoitotilannetta jää kuitenkin edelleen omaishoitotosopimuksen ulkopuolelle.

Tulevaisuudessa omaishoidon tarve lisääntyy myös kaikissa Pohjoismaissa. Ihmiset haluavat asua kotonaan, tutussa ja turvallisessa ympäristössä mahdollisimman pitkään. Laitoshoidon on yhteiskunnallisesti erittäin kallista. Suomessa yksi kotona hoidettu omaishoitotapaus säästää yhteiskunnalle jopa 30 000–50 000 euroa vuodessa.

Omaishoidolla voidaan siirtää tarvetta siirtyä kalliimpiin hoitomuotoihin. Tutkimusten mukaan omaishoidon tuottaa vuosittain useamman miljardin säästöt yhteiskunnan hoitokuluihin. Omaishoidon asema on kuitenkin edelleen epävakaa ja selkiytymätön. Omaishoidon palkkiot ovat pieniä mutta niitä verotetaan kohtuuttomasti

Esimerkiksi Suomessa omaishoitajat tekevät hoitotyötä kunnan puolesta, mutta heillä ei ole oikeutta samanlaisiin työterveyspalveluihin kuin kunnan työntekijöillä. Monilla omaishoitajilla on vaikeuksia myös pitää lakisääteisiä vapaapäiviään. Palvelut omaishoidon tukemiseen ovat usein riittämät-

tömiä. Lisäksi omaishoidon tuki on sidottu kunnan määrärahoihin ja valittavasti määräraha loppuu usein kesken vuoden. Suomessa hylkäyksien yleisimmät syyt olivat, etteivät kunnan myöntämiskriteerit olleet täyttyneet (75 % hylätyistä) tai määrärahat riittäneet (noin 17 %).

Edellä viitattuun esitän Pohjoismaiden hallituksille seuraavat kysymykset:

- Mitä konkreettisia toimenpiteitä voisimme pohjoismaisin toimin luoda tämän tärkeän työn olosuhteiden parantamiseksi?
- Voitaisiinko esimerkiksi omaishoitotyöhön määriteltävät kriteerit yhdenmukaistaa ja voitaisiinko omaishoitotyö määritellä hoitomuodoksi, joka otettaisiin myös sosiaali- ja terveydenhuollon koulutusohjelmassa huomioon?

Tukholmassa 30. lokakuuta 2014

Anne Louhelainen (ps.)

Pohjoismaiden neuvosto

E 29/2014

Tekijä(t):
Anne Louhelainen (ps.)

Vastaanottaja(t):
Pohjoismaiden hallitukset

Dnro 14-00305-2

Pohjoismaiden neuvosto

E 29/2014

Tekijä(t):
Anne Louhelainen (ps.)

Vastaanottaja(t):
Pohjoismaiden hallitukset

Dnro 14-00305-2